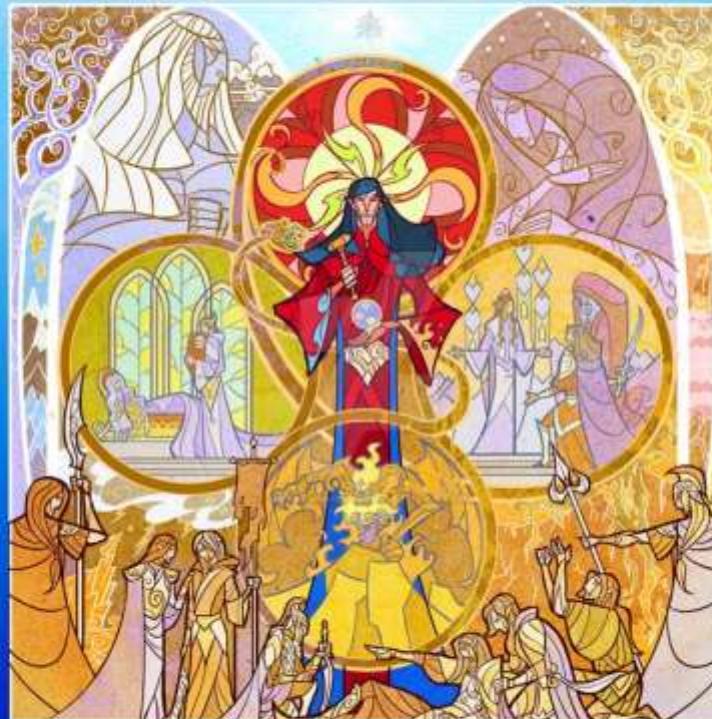

Сакральне в метажанрі фентезі

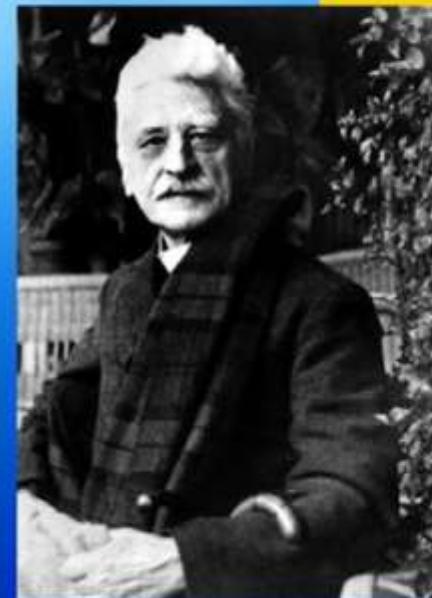
Олена Тихомирова , КНЛУ

Рудольф Отто

«Священне» 1917

- Нумінозне
- «mysterium tremendum»
- ganz anders

Rudolf Otto

Das Heilige

Über das Irrationale
in der Idee des Göttlichen
und sein Verhältnis
zum Rationalen

beck'sche
reihe

Symbols of Transformation

TRANSLATED BY R. F. C. HULL

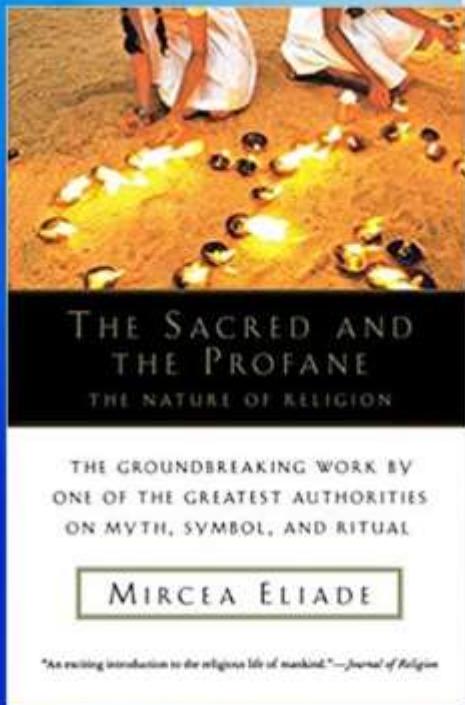
CG JUNG
JUNG

BOLLINGEN SERIES / PRINCETON

К. Г. Юнг

«...архетип **имеет**
нуминозный характер: он
вызывает **очарование**
(fascination); он входит в
активную оппозицию к
сознательному разуму и в
длительную **стадию**
формирования
индивидуальных **судеб**
путем бессознательного
влияния на их мышление,
чувство и поведение»

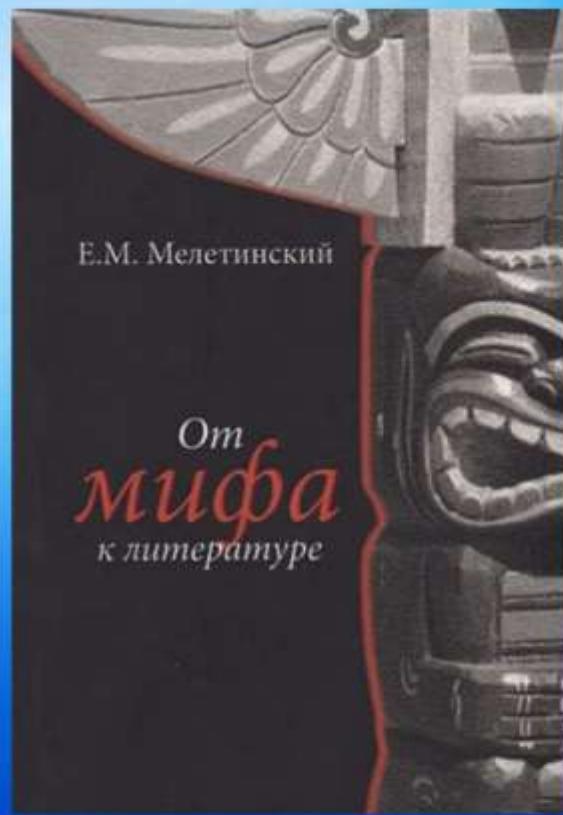
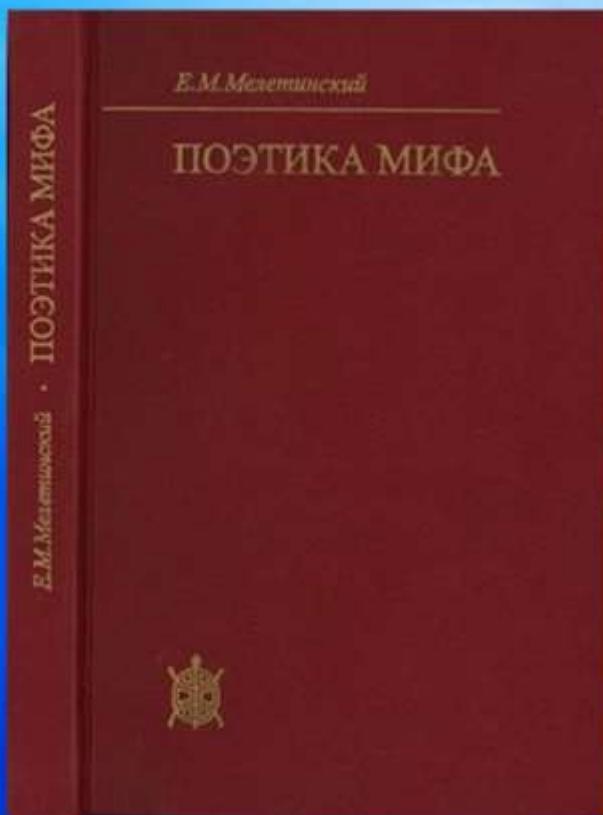
Мірча Еліаде

Мірча Еліаде

- Сакральний простір, космос і хаос, центр світу
 - Сакральний час
- Сакральність природи (води, жінки, дерева, etc.)
 - Сакральність життя, ініціація
 - Ієрофанія
 - Десакралізація

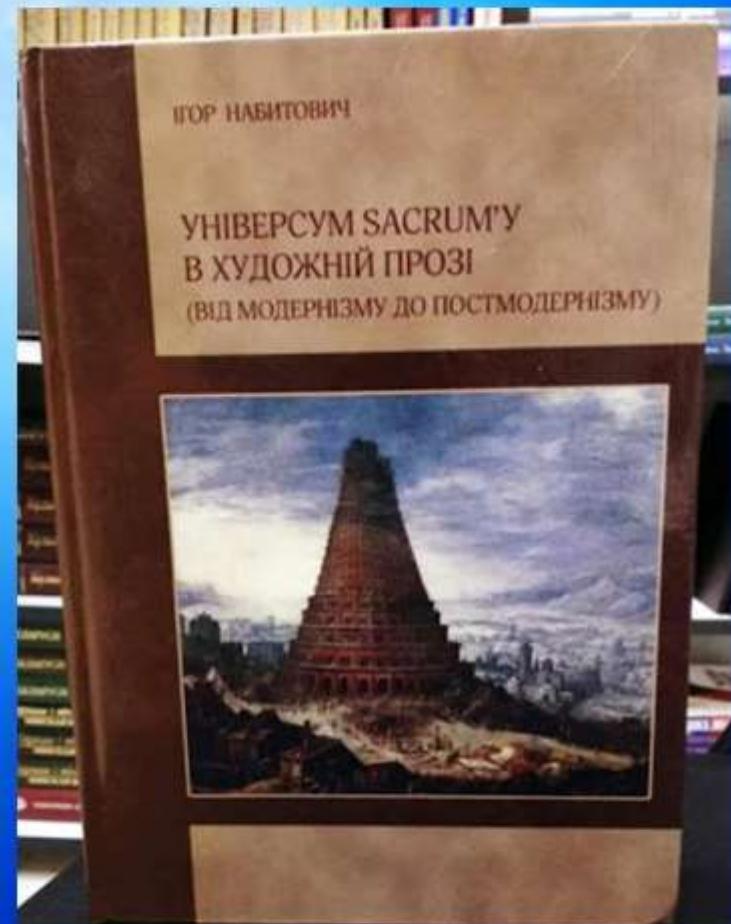
Вивчення міфу

Українське літературознавство

- Ігор Набитович
- Sacrum / profanum

«Sacrum є однією з найважливіших субстанцій існування, квінтесенцією релігійного світовідчування homo religiosus – людини релігійної»

Фрактальність

- узагальнена інтерпретаційна динамічна фрактальна модель-матриця категорії *sacrum*
- «...дає можливість проводити дескриптивне виявлення та представлення різних – ірраціональних та раціональних інгредієнтів категорії *sacrum*, які, в певній цілісності, творять достатньо повну картину внутрішньої структури категорії сакрального.»

(Ігор Набитович)

Олександра Філоненко

Ренесансно-бароковий «магічний код» у
британській літературі (на матеріалі
твортів кінця xvі–xx століть)

Визначення магії

«Підсумовуючи все вищесказане, можна зробити висновок, що для К. Г. Юнга магічне – це архетипне, а відтак – заряджене психічною енергією, якістю якого є «нумінозність» як властивість викликати зміну свідомості та глибокі емоційні потрясіння, тобто такі ефекти навіювання, на які й розраховують як магія, так і мистецтво (вужче – література). Звідси, ми можемо визначити магію як *систему оперування архетипними символами через специфічні ритуальні практики для досягнення певних психічних впливів і станів*, або ж як *специфічний семіотичний код для комунікації зі сферою несвідомого*. Тому магічне, як таке, що символічно виражає внутрішньопсихічні процеси, завжди буде приваблювати людство.»

«Подібна гібридизація призводить до трансформації ренесансно-барокового «магічного коду», що спричиняє виникнення самостійних літературних кодів – вже не обов'язково магічних, а також реактуалізацію важливих для «магічної» проблематики смислів (співвідношення добра і зла, божественного і диявольського, сакрального і профанного, раціонального й іrrационального, міфічного й історичного тощо) у новій площині.»

(Олександра Філоненко)

Метажанр фентезі

Потреба у міфічному

Secondary worlds help to satisfy the hunger of today's readers for a metaphysics, a cosmology, a mythic pattern to structure human experience, so lacking in many lives.

CONTEMPORARY CLASSICS OF CHILDREN'S LITERATURE

PETER HUNT AND MILICENT LENZ

Alternative Worlds in Fantasy Fiction

Ursula Le Guin, Terry Pratchett, Philip Pullman, and others

Including *The Amber Spyglass*

CONTINUUM

Співвідношення і перспектива

- Первинний і вторинний світи
- Погляди ззовні та зсередини

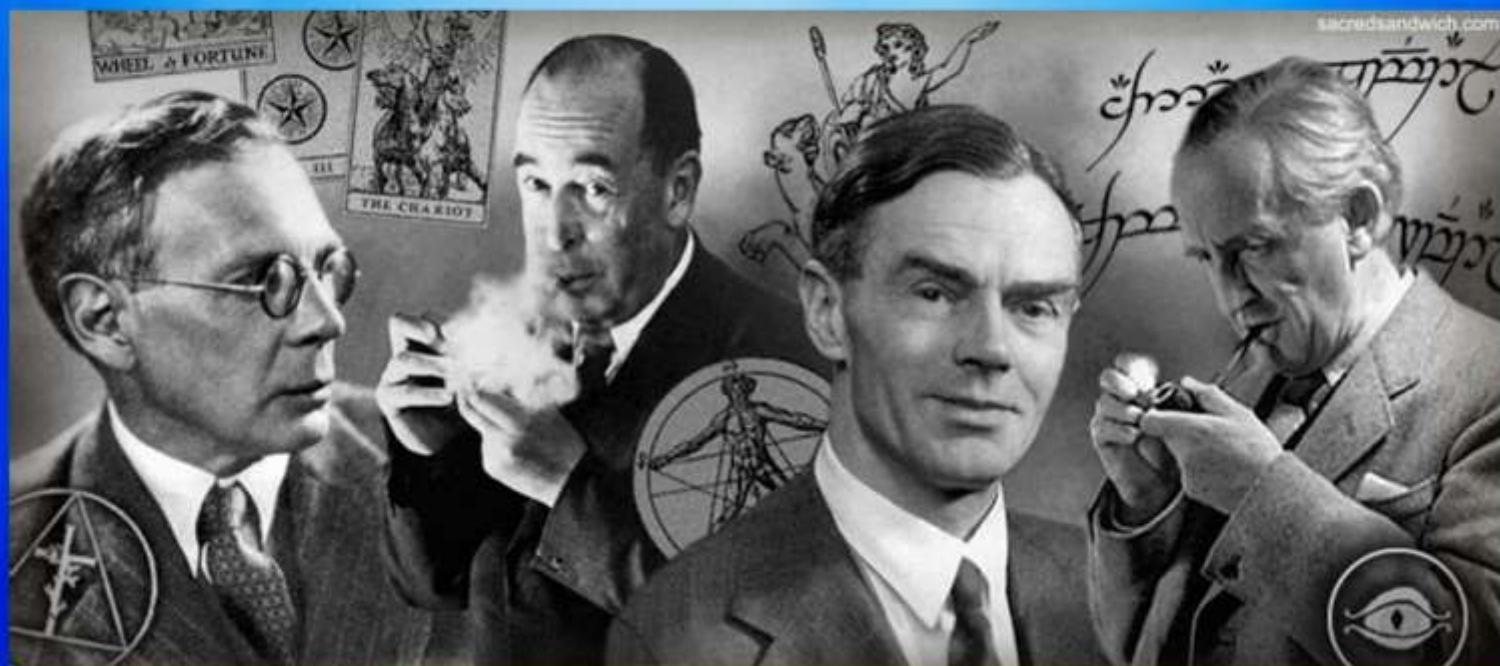
Наталія Криницька

Фантастичні твори Урсули Ле Гуїн: онтопоетичні аспекти

Вікторія Яремчук

Міфopoетичні моделі світу в творчості представників літературного гуртка «інклінгів»

Євгенія Канчура

Моделювання текстуалізованого світу в романах-фентезі Террі Претчетта

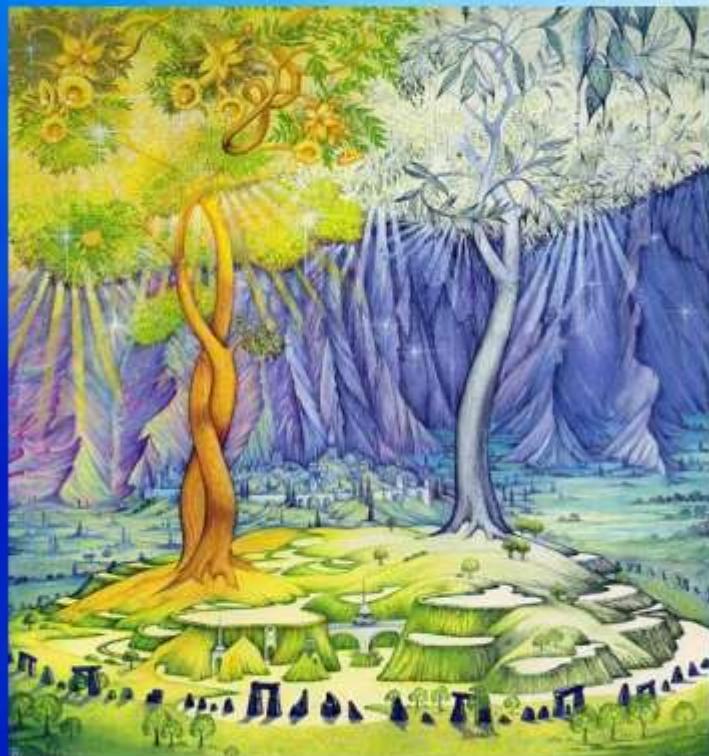

Десакралізація

«Ефект десакралізації тексту, що досягається завдяки інтертекстуальним прийомам, сприяє дестабілізації моделей метажанру, оновленню погляду як на фентезі, так і на реальність, тим самим підсилює одивлення, властиве фентезі. Таким чином, відбувається реактуалізація культурного сприйняття смыслів та поновлення втрачених значень.» (Євгенія Канчура)

Олена Тихомирова

Міфічний квест у літературній спадщині Дж. Р. Р. Толкіна

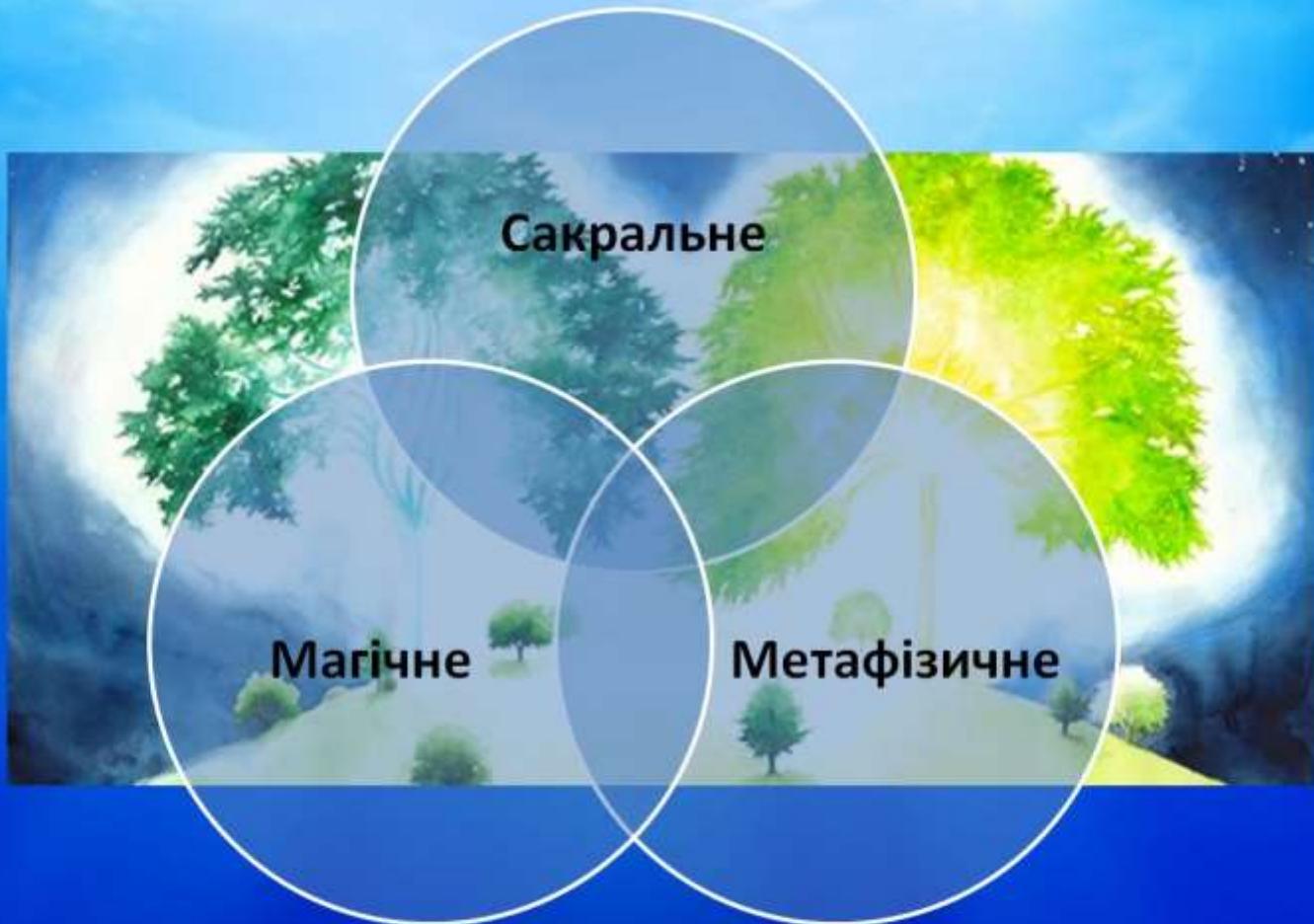
Сакральне ядро

«Головне змістовне значення епохи Валінору Незатьмареного - це створення первинного ядра сакрального знання та творчого вміння, безпосередніми одержувачами якого є ельфи, точніше ті з них, що відгукнулись на заклик валар, прийшли до Валінору і оселилися в світлі Двох Древ.»

«Метаквест (спільний квест двох народів) - вихід з замкненого простору з метою його зберегти, рятування "сакрального ядра", протистояння надто швидким змінам, запобігання деформації, пошкодження, старіння світу, створення співдружності двох народів (symbolічно відтворюючи сакральну співдружність з валар), збереження світоландшафту, назв та мов у вигляді максимально наблизеному до вихідних взірців, збереження пам'яті.»

(Олена Тихомирова)

Вторинний світ

Іжа та питво ельфів

«Pippin afterwards recalled little of either food or drink, for his mind was filled with the light upon the elf-faces, and the sound of voices so various and so beautiful that he felt in a waking dream. But he remembered that there was bread, surpassing the savour of a fair white loaf to one who is starving; and fruits sweet as wildberries and richer than the tended fruits of gardens; he drained a cup that was filled with a fragrant draught, cool as a clear fountain, golden as a summer afternoon.»

(The Lord of the Rings by J.R.R.Tolkien)

Лембас

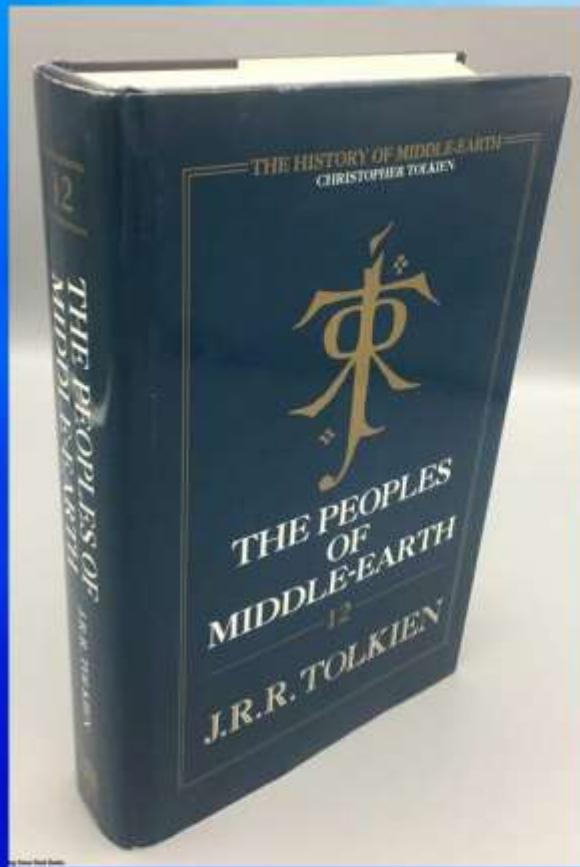

Більш ніж дано смертним

«The *lembas* had a virtue without which they would long ago have lain down to die. It did not satisfy desire, and at times Sam's mind was filled with the memories of food, and the longing for simple bread and meats. And yet this waybread of the Elves had a potency that increased as travellers relied on it alone and did not mingle it with other foods. It fed the will, and it gave strength to endure, and to master sinew and limb beyond the measure of mortal kind.»

(*The Lord of the Rings* by J.R.R.Tolkien)

Історія лембаса

- Сакральне походження
- Ритуальність
- Співдружність
- *massánie / besain'* (hlāefdige)

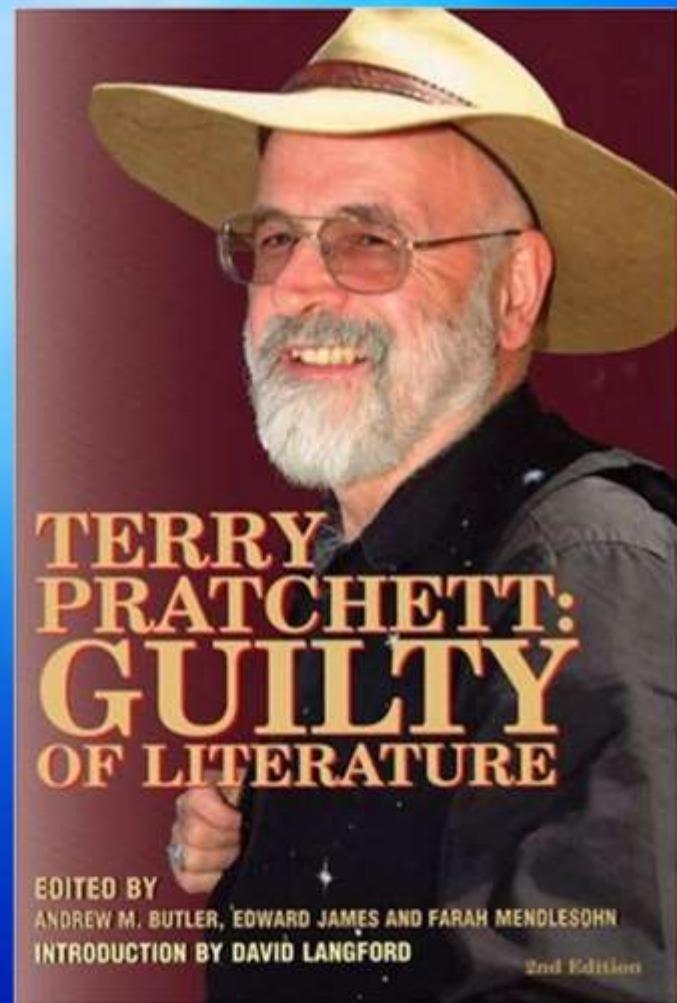
«For it is said that, if mortals eat often of this bread, they become weary of their mortality, desiring to abide among the Elves, and longing for the fields of Aman, to which they cannot come.»

Ідентичність

Фара Мендлесон

“Faith and Ethics”:

- **Зло:** світ, у якому особистість підпадає під владу ідеології
- **Спасіння:** чітке усвідомлення власної ідентичності

Сакральне власного вибору

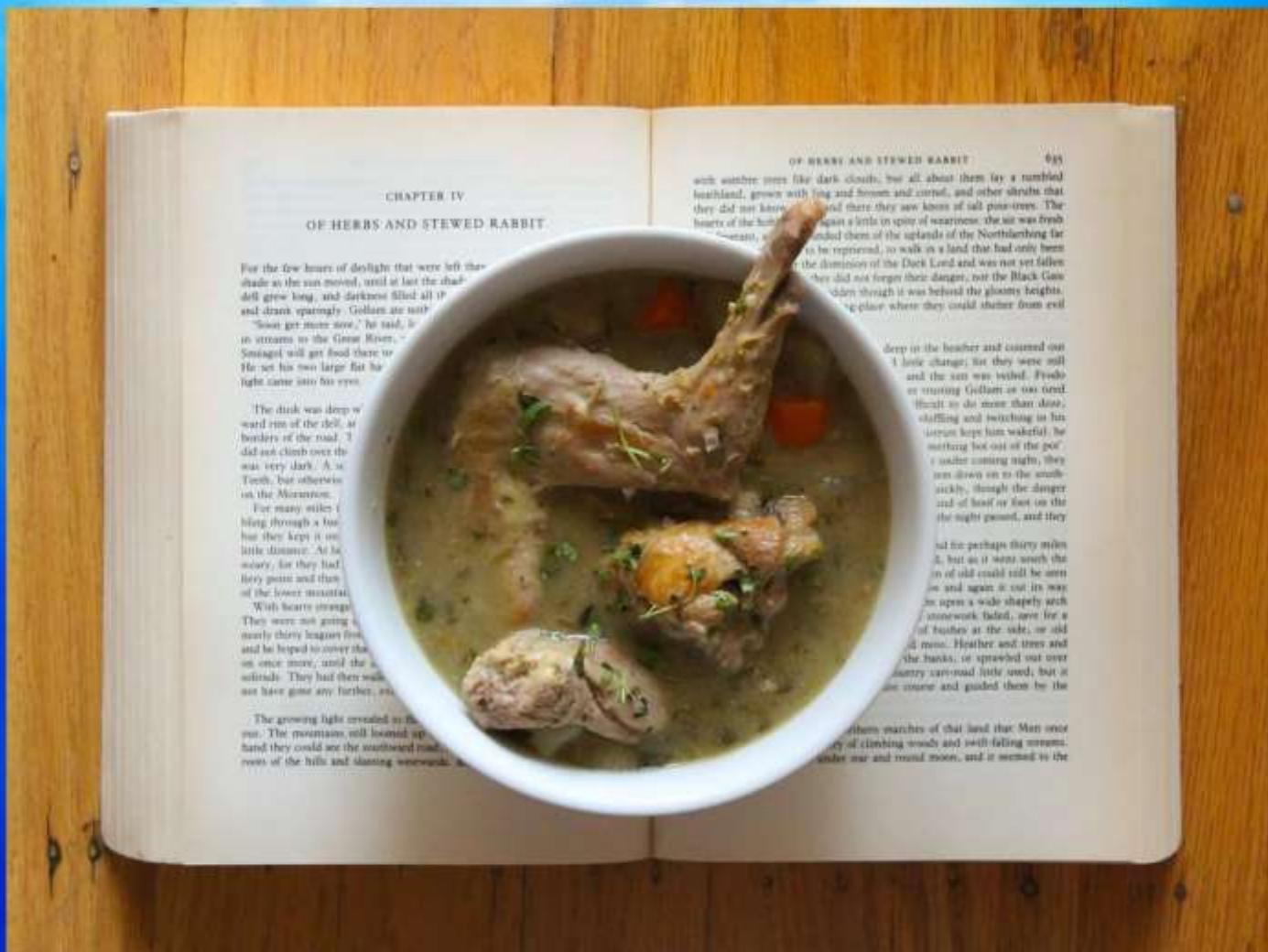
«Претчетт послідовно проводить думку про необхідність деідеологізації суспільства. Він підкреслює значущість усвідомленого буття, власного вибору, який, згідно з постмодерністськими положеннями, частіше стає вибором не або/або, а і/і. **Сакральності набуває кожен день та кожен елемент життя: чай, світанок, гра світла й тіні, те, що в кожній миті життя є щось дивне й священне.**»

(Євгенія Канчура)

«He was away some time, and Frodo after a few mouthfuls of *lembas* settled deep into the brown fern and went to sleep. Sam looked at him. The early daylight was only just creeping down into the shadows under the trees, but he saw his master's face very clearly, and his hands, too, lying at rest on the ground beside him. He was reminded suddenly of Frodo as he had lain, asleep in the house of Elrond, after his deadly wound. Then as he had kept watch Sam had noticed that at times a light seemed to be shining faintly within; but now the light was even clearer and stronger. Frodo's face was peaceful, the marks of fear and care had left it; but it looked old, old and beautiful, as if the chiselling of the shaping years was now revealed in many fine lines that had before been hidden, though the identity of the face was not changed. Not that Sam Gamgee put it that way to himself. He shook his head, as if finding words useless, and murmured: 'I love him. He's like that, and sometimes it shines through, somehow. But I love him, whether or no.'»

(The Lord of the Rings by J.R.R.Tolkien)

Любов по-хобітськи

OF HERBS AND STEWED RABBIT 635
with ash-tree roots like dark clouds; low all about them lay a humbled
heathland, grown with ling and heather and carpet, and other shrubs that
they did not know; and there they saw leaves of tall pine-trees. The
hours of the holly-day had spent a little in spite of weariness. The air was fresh
again, and they looked down of the uplands of the Northumbrian far-
ness, where it was to be reprimed, to walk in a land that had only been
the dominion of the Dark Lord and was not yet fallen.
They did not forget their danger, nor the Black Goss,
though it was behind the gloomy heights,
a place where they could shelter from evil

deep in the heather and covered out
I have charge; for they were still
and the sun was set. Frodo
or visiting Gollum as too tired.
He left to do more than done,
shuffling and switching in his
steps kept him wretched; he
nothing hot out of the pot;
so under coming rain, they
ran down on to the moor,
though the danger
and of hand or foot on the
right ground, and they

sat for perhaps thirty miles
it, but as it went surely that
an old could still be seen
and upon it cut its way
an open wide shape with
stone-work banded, never far a
of bushes at the side, or old
a moss. Heather and trees and
the banks, or sprawled out over
merry care-mad little used, but it
the course and guided them by the

ithin the reaches of that land that Men once
lity of climbing woods and with-falling streams
under our round moon, and it seemed to the

For the few hours of delight that were left the
shade as the sun moved, until it left the shadow
grew long, and darkness filled all. It
and shrank quivering. Gollum was not

"Soon get more now," he said, le
in streams to the Glie River, —
Smago! will get food there or
He set his two large fat ha
light came into his eyes.

The dusk was deep w
ward rim of the dell, at
borders of the road. It
did not climb over the
was very dark. A few
Tooth, but otherwise
on the Morannon.

For many miles I
hiking through a bog
but they kept it on
little dinner. At last
moary, for they had
very pain and that
of the lower intestinal.

With hearts strange
They were not going
nearly thirty leagues from
and he hoped to cover that
on once more, until the
sunrise. They had then walk
not have gone any further, as

The growing light crept in the
out. The mountains still loomed up
hand they could see the snow-covered tops
roofs of the hills and slanting snow-drifts.

Guglielmo Spirito & Emanuele Rimoli (Assisi)

Simple Pleasures in Tolkien's Poetry

Eating and Drinking and the Depth of Things

Смак пізнання та співдружності

- Є зв'язок між **sapore** та **sapere** (savouring and knowing). Можливо, кухня та бібліотека насправді поєднанні одним й тим самим бажанням: водночас пізнати та насолоджуватися
- **Fellowship of Bread and Word** (Співдружність хліба та слова) - **communion** (причастя)

**Guglielmo Spirito &
Emanuele Rimoli**

Про що співають хобіти

«A hobbit poem – or a song – involving eating and drinking will evoke an experience of inner joy which refreshes both the spirit and the body, and renews the perception that, in spite of everything, all's well.»

**Guglielmo Spirito &
Emanuele Rimoli**

Сакральність літературного тексту

“Тексти потенційно допускають можливість сакральної рецитації – аналогічної міфічних та епічних текстів”

(Олександра Філоненко)

Сакральна рецитація

«What's more, if you turn over a new leaf, and keep it turned, I'll cook you some taters one of these days. I will: fried fish and chips served by S. Gamgee. You couldn't say no to that!»

(The Lord of the Rings by J.R.R.Tolkien)

Дякую за увагу!

